

Právní stanovisko

Datum: 27. 10. 2020

Zpracoval: Mgr. Jan Zahradníček, advokát

Pro (klient): Výbor nezávislého ICT průmyslu, z. s., a jeho členy

Věc: **Dopady rozsudku ECJ ve věci C-623/17 a spojených věcech na vnitrostátní legislativu a telekomunikační operátory**

Shrnutí:

- Předmětem rozsudku ECJ je výklad Směrnice 2002/58, která upravuje ochranu soukromí v elektronických komunikacích. Dle rozsudku se uvedená směrnice vztahuje na veškeré případy zpracování osobních údajů při poskytování služeb elektronických komunikací, včetně ukládání a předávání provozních a lokalizačních údajů ze strany telekomunikačních operátorů státním orgánům za účelem zajišťování národní bezpečnosti. ECJ uvedl, že ani tyto případy nejsou z působnosti Směrnice 2002/58 vyloučeny;
- Při ukládání povinností telekomunikačním operátorům uchovávat a/nebo předávat provozní a lokalizační údaje orgánům státu proto musí být dodrženy podmínky uvedené v čl. 15(1) Směrnice 2002/58. Musí se jednat o výjimečné případy, kdy je takové uchovávání a předávání údajů nezbytné pro zajišťování národní bezpečnosti, a současně přiměřené a vyvážené se základními právy jedinců na ochranu soukromí, osobních údajů a svobodu projevu;
- Rozsudek jasně stanoví, že povinnost plošného a neadresného předávání provozních a lokalizačních údajů státu a jeho orgánům, stanovená ve vnitrostátní legislativě členského státu, je v rozporu s požadavky čl. 15(1) Směrnice 2002/58. Plošné uchování a předávání údajů činí z výjimky pravidlo, což je dle ECJ nepřípustné;
- Výrok rozsudku výslovně zmiňuje pouze nepřípustnost plošného předávání provozních a lokalizačních údajů, nicméně stejné závěry je nutné vztáhnout též na plošnou povinnost jejich ukládání. Jedná se o neoddělitelné součásti téže věci, když plošné předávání nelze realizovat bez plošného ukládání. Tedy povinnost plošného a neadresného ukládání provozních a

lokalizačních údajů je rovněž nutno považovat za rozpornou s požadavky Směrnice 2002/58;

- Rozsudek není pro ČR přímo právně závazný a nemá vliv na platnost vnitrostátní legislativy. Operátoři tak musí i nadále dodržovat příslušná ustanovení ZoEK a navazujících právních předpisů, která jim ukládání a předávání provozních a lokalizačních údajů nařizují;
- Nicméně operátoři (či průkopnický jeden z nich) by mohli odmítnout tyto povinnosti plnit a zahájit se státem spor o soulad ZoEK se Směrnicí 2002/58/EC, která je ZoEK nadřazená. Pokud by vnitrostátní soud nerozhodnul v souladu se závěry ECJ, jednalo by se o porušení unijního práva, neboť unijní právní normy jsou těm vnitrostátním nadřazené. Případně by v rámci sporu bylo možné navrhnout položení předběžné otázky k ECJ podobně, jako ve věci C-623/17. Lze očekávat, že ECJ v takovém případě rozhodne stejně jako ve věci C-623/17, případně na něj jen usnesením odkáže. Pak by již rozsudek ECJ byl pro příslušný český soud závazný, resp. by byl závazný též pro všechny ostatní soudy, pokud by rozhodovaly skutkově stejnou věc.

---

1. Předmět stanoviska

Dne 6. 10. 2020 vydal Soudní dvůr Evropské unie („**ECJ**“) rozsudek ve věci C-623/17 a spojených věcech („**Rozsudek**“), který se týká zpracování osobních údajů v oblasti elektronických komunikací a povinnosti telekomunikačních operátorů uchovávat provozní a lokalizační údaje a tyto předávat bezpečnostním složkám příslušného členského státu za účelem zajišťování národní bezpečnosti.¹

ECJ v Rozsudku uvedl, že povinnost plošného předávání provozních a lokalizačních údajů bezpečnostním složkám státu, uložená poskytovatelům služeb elektronických komunikací, nevyhoví požadavku nezbytnosti a nemůže být považována za odůvodněnou ve smyslu požadavků evropské právní úpravy, resp. že příslušné právní předpisy Evropské unie uložení takové povinnosti neumožňují. Platná česká právní úprava, která je obsažena v zákoně o elektronických komunikacích, stanovuje poskytovatelům služeb elektronických komunikací povinnost plošného uchování provozních a lokalizačních údajů a jejich předávání orgánům činným v trestním řízení, zpravodajským službám a ČNB. Ve světle argumentace a závěrů uvedených v Rozsudku je pak na místě posoudit, zda je právní úprava obsažná v zákoně o elektronických komunikacích v souladu či naopak v rozporu s evropskou legislativou, jak ji vyložil ECJ.

Předmětem tohoto stanoviska je na základě rozboru argumentace a závěrů ECJ uvedených v Rozsudku provést posouzení souladu české právní úpravy s dotčenými evropskými předpisy, a návazně provést posouzení dopadů Rozsudku na českou právní úpravu a na práva a povinnosti telekomunikačních operátorů.

---

¹ Pro účely tohoto stanoviska se pod pojmem „zajišťování národní bezpečnosti“ rozumí též zajišťování obrany, veřejné bezpečnosti, prevence, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů nebo neoprávněného používání elektronického komunikačního systému, ve smyslu výčtu uvedeného v čl. 15(1) Směrnice 2002/58.

2. Relevantní právní předpisy

Při zpracování právního stanoviska vycházel zpracovatel z těchto relevantních právních předpisů:

- zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, v platném znění („**ZoEK**“);
- zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, vše v platném znění;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES, o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („**Směrnice 2002/58**“);
- Smlouva o Evropské unii, konsolidované znění („**TEU**“);
- Listina základních práv Evropské unie („**Listina EU**“).

3. Stanovisko

3.1. Rozsudek ECJ a výklad Směrnice 2002/58

3.1.1. Předmět řízení a předběžné otázky

Rozsudek byl vydán v řízení o předběžné otázce. V rámci tohoto typu řízení ECJ nerozhoduje o konkrétních právech a povinnostech stran, ale podává závazný výklad práva EU za účelem zajištění jeho jednotné aplikace ve všech členských zemích. Řízení o předběžné otázce může zahájit pouze vnitrostátní soudní orgán v průběhu sporu, jehož rozhodnutí je na výkladu práva EU závislé.

V dané věci se na ECJ s předběžnou otázkou obrátil britský soud v rámci rozhodování sporu mezi organizací Privacy International a britskými bezpečnostními složkami. Privacy International v řízení napadla postup britských bezpečnostních složek, které na základě britské legislativy vyžadují od telekomunikačních operátorů uchovávání a předávání dat z telekomunikačního provozu, a následně tato data využívají pro svoji činnost, včetně jejich automatizovaného zpracování, porovnávání s údaji z jiných databází a sdílení či předávání bezpečnostním složkám jiných států. Privacy International označila tyto praktiky za nezákonné. Soud, který spor rozhodoval, se na ECJ obrátil se dvěma okruhy předběžných otázek, a to (zjednodušeně):

1. Zda shora popsany postup, kdy národní legislativa umožňuje orgánům státu uložit poskytovatelům služeb elektronických komunikací povinnost plošného ukládání a předávání provozních a lokalizačních údajů za účelem zajišťování národní bezpečnosti, spadá pod právní rámec Směrnice 2002/58?
2. V případě, že odpověď na otázku č. 1 je kladná, zda je popsany postup se Směrnicí 2002/58 v souladu, resp. zda Směrnice 2002/58 tento postup přímo zakazuje?

3.1.2. Relevantní právní rámec

ECJ posuzoval položené předběžné otázky především z pohledu následujících ustanovení právních předpisů EU:

(a) Směrnice 2002/58:

- článek 1(3): *Tato směrnice se **nevztahuje** na činnosti, které nespádají do oblasti působnosti Smlouvy o založení Evropského společenství, jako činnosti uvedené v hlavě V a VI Smlouvy o založení Evropské unie, a v žádném případě **na činnosti týkající se veřejné bezpečnosti, obrany, bezpečnosti státu** (včetně hospodářské prosperity státu, pokud jsou tyto činnosti spojeny s otázkami bezpečnosti státu) **a na činnosti státu v oblasti trestního práva.***
- článek 3: *Tato směrnice se **vztahuje** na zpracování osobních údajů ve spojení s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací ve veřejných komunikačních sítích ve Společenství.*
- článek 15(1): *Členské státy mohou přijmout legislativní opatření, kterými omezí rozsah práv a povinností uvedených v článku 5, článku 6, čl. 8 odst. 1, 2, 3 a 4a článku 9 této směrnice, pokud toto omezení představuje v demokratické společnosti **nezbytné, přiměřené a úměrné opatření** pro zajištění národní bezpečnosti (tj. bezpečnosti státu), obrany, veřejné bezpečnosti a pro prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů nebo neoprávněného použití elektronického komunikačního systému, jak je uvedeno v čl. 13 odst. 1 směrnice 95/64/ES. Členské státy mohou mimo jiné přijmout právní opatření umožňující zadržení údajů **na omezenou dobu** na základě důvodů uvedených v tomto odstavci. **Veškerá opatření uvedená v tomto odstavci musí být v souladu s obecnými zásadami práva Společenství**, včetně zásad uvedených v čl. 6 odst. 1 a 2 Smlouvy o založení Evropské unie.*

(b) TEU

- článek 4(2): *Unie ctí rovnost členských států před Smlouvami a jejich národní identitu, která spočívá v jejich základních politických a ústavních systémech, včetně místní a regionální samosprávy. Respektuje základní funkce státu, zejména ty, které souvisejí se zajištěním územní celistvosti, udržením veřejného pořádku a ochranou národní bezpečnosti. Zejména **národní bezpečnost zůstává výhradní odpovědností každého členského státu.***
- článek 6(1): *Unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv Evropské unie ze dne 7. prosince 2000, ve znění upraveném dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku, jež má stejnou právní sílu jako Smlouvy. (...)*

(c) Listina EU

- článek 7: *Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace.*
- článek 8(1): *Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.*
- článek 11(1): *Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice.*

3.1.3. Závěry ECJ

(a) Předběžná otázka č. 1

V případě otázky č. 1 ECJ předně posuzoval, zda s ohledem na znění čl. 1(3) se působnost Směrnice 2002/58 vztahuje na situaci, kdy povinnost uchovávání a předávání provozních a lokalizačních údajů bezpečnostním složkám státu je telekomunikačním operátorům stanovena za účelem zajištění národní bezpečnosti.

ECJ uvedl, že čl. 1(3) Směrnice 2002/58 se věcně zahrnuje, a tedy z působnosti této směrnice vylučuje, pouze činnosti členského státu nebo jeho orgánů. Čl. 1(3) se naopak nevztahuje na oblasti, v nichž působí subjekty soukromého práva. Jakákoliv činnost telekomunikačních operátorů spočívající v uchovávání a předávání provozních a lokalizačních údajů tak spadá do působnosti Směrnice 2002/58, i když k ní dochází v důsledku činnosti státních orgánů, resp. na základě příslušné národní legislativy. Dále ECJ uvedl, že čl. 15(1) Směrnice 2002/58 musí být vykládán tak, že legislativní opatření v něm uvedená nejsou z působnosti Směrnice 2002/58 vyjmuta. **Naopak, tato opatření mohou být přijata a aplikována pouze v případě, že jsou splněny podmínky uvedené v čl. 15(1) Směrnice 2002/58.**

Tento závěr pak dle ECJ nemůže změnit ani znění čl. 4(2) TEU, neboť pouhý fakt, že bylo určité opatření přijato za účelem ochrany národní bezpečnosti, jej nevyjímá z působnosti práva EU a z povinnosti dodržet požadavky právních předpisů EU.

ECJ proto o předběžné otázce č. 1 rozhodl, že čl. 1(3), čl. 3 a čl. 15(1) Směrnice 2002/58 musí být vykládány tak, že národní legislativa umožňující, aby stát či jeho orgány vyžadovaly od poskytovatelů služeb elektronických komunikací uchovávání a předávání provozních a lokalizačních údajů za účelem ochrany národní bezpečnosti, spadají do působnosti této směrnice.

(b) Předběžná otázka č. 2

Z pohledu praktických dopadů na povinnosti telekomunikačních operátorů bylo zásadní rozhodnutí ECJ o předběžné otázce č. 2. ECJ zde posuzoval, zda Směrnice 2002/58, vykládaná konformně s TEU a Listinou EU, zakazuje, aby národní legislativa členských států ukládala telekomunikačním operátorům povinnost plošného a neadresného předávání provozních a lokalizačních údajů pro účely zajišťování národní bezpečnosti.

ECJ v rámci rozhodování zohledňoval to, že čl. 15(1) Směrnice 2002/58 umožňuje členským státům přijímat opatření, v jejichž důsledku dojde k omezení práv uvedených v čl. 5 a 6 této směrnice.² To však pouze za předpokladu, že tato opatření

---

² Čl. 5 Směrnice 2002/58 zakazuje uchovávání, zachycování či sledování sdělení a s nimi souvisejících provozních a lokalizačních údajů bez souhlasu dotčených uživatelů. Čl. 6 Směrnice 2002/58 pak nařizuje vymazání či anonymizaci provozních údajů ihned poté, co již nejsou potřebné pro přenos příslušného sdělení, případně pro účtování ceny a reklamace, či pro potřeby marketingu (zde však pouze se souhlasem uživatele).

vyhoví podmínkám uvedeným v čl. 15(1), tedy budou **nezbytná a přiměřená pro zajištění národní bezpečnosti, v případě požadavku na zadržování údajů pak též časově omezená**. Současně musí být tato opatření v souladu s obecnými zásadami EU, konkrétně pak s právy zaručenými TEU a Listinou EU, a to při zohlednění **principu proporcionality**.

ECJ shora uvedené požadavky čl. 15(1) Směrnice 2002/58 v Rozhodnutí konkretizoval a uvedl, že musí být posuzovány zejména s ohledem na právo na ochranu soukromí, ochranu osobních údajů a právo na svobodu projevu. Na druhé straně pak ECJ uvedl, že **ani tato práva nejsou absolutní a je potřeba je poměřovat též s ohledem na důležitost zájmu na zajištění ochrany národní bezpečnosti členských států, tedy je nutno balancovat mezi ochranou subjektivních práv dotčených osob (soukromým zájmem) a veřejným zájmem**. Nicméně s ohledem na to, že na základě provozních a lokalizačních údajů lze detailně zmapovat kdo, kdy, kde a s kým uskutečňoval komunikaci, kde se pohyboval, a vytvořit tak profil sledované osoby, znamená to zvýšené nároky též na význam zajišťovaného veřejného zájmu a na účinnost opatření zajišťujících, že soukromá práva nebudou omezena víc, než je nezbytně nutné.

K otázce data retention, tedy ukládání provozních a lokalizačních údajů, se pak ECJ vyjádřil tak, že již samotné ukládání těchto údajů představuje zvýšené riziko zneužití a neoprávněného přístupu z důvodu, že těchto dat je ohromné množství a jsou senzitivní povahy.

ECJ pak uvedl, že plošné a neadresné předávání provozních a lokalizačních údajů způsobuje, že státním orgánům jsou k dispozici data o veškerých osobách, které se účastní elektronické komunikace. Tím jsou na svých právech dotčeny i osoby, které nemají jakoukoliv přímou či nepřímou spojitost se sledovaným veřejným zájmem na zajištění národní bezpečnosti, resp. jejím ohrožením. Důsledkem této skutečnosti je závěr, že neomezený a neadresný přístup k provozním a lokalizačním údajům překračuje rámec toho, co je nezbytně nutné a odůvodnitelné ve smyslu čl. 15(1) Směrnice 2002/58.

S ohledem na uvedené pak ECJ o předběžné otázce č. 2 rozhodnul, že čl. 15(1) Směrnice 2002/58 musí být vykládán tak, že zakazuje, aby národní legislativa členského státu umožnila státu či jeho orgánům požadovat plošné a neadresné předávání provozních a lokalizačních údajů za účelem ochrany národní bezpečnosti.

K výše uvedeným závěrům je ale potřeba podotknout, že výrok Rozsudku výslovně zmiňuje pouze nepřipustnost plošného předávání provozních a lokalizačních údajů. Stejně závěry je ale nutné vztáhnout také na plošnou povinnost jejich ukládání. ECJ jasně judikoval, že čl. 15(1) Směrnice 2002/58 se vztahuje na veškerá opatření, která směřují k omezení práv a povinností stanovených směrnicí, kam patří i povinnost operátora vymazat provozní a lokalizační údaje ihned poté, co přestanou být potřebné k uskutečnění přenosu sdělení. **V případě opatření spočívajícího v povinnosti ukládání provozních a lokalizačních údajů se tak uplatní stejné požadavky na nezbytnost a přiměřenost těchto opatření, navíc se uplatní též požadavek, aby ukládání bylo pouze dočasné.**

Konkretizace požadavku na nezbytnost a přiměřenost opatření spočívajícího v ukládání provozních a lokalizačních údajů je rovněž založena na argumentaci ECJ uvedené v Rozsudku. Tuto argumentaci lze použít bez dalšího, neboť i v případě povinnosti plošného ukládání jsou, stejně jako v případě plošného a neadresného předávání, dotčení na svých právech i účastníci telekomunikačního provozu, kteří nemají s činností státních orgánů při zajišťování národní bezpečnosti jakoukoliv přímou nebo nepřímou souvislost. Navíc ECJ uvedl, že v případě plošného ukládání veškerých provozních a lokalizačních údajů hrozí riziko, že tyto údaje budou zneužity.

Lze tak uzavřít, že ani ukládání provozních a lokalizačních údajů nesmí být prováděno plošně a neadresně. Navíc musí být vždy časově ohraničeno na dobu pouze nezbytně nutnou k dosažení sledovaného zájmu na zajištění národní bezpečnosti v konkrétním případě. Tedy je možno uzavřít, že **rovněž povinnost spočívající v data retention nesmí být operátorům ukládána plošně. Naopak, tuto povinnost lze dle Směrnice 2002/58 ukládat pouze v konkrétních případech odůvodněných veřejným zájmem na zajištění národní bezpečnosti, a na dobu, která je k tomu nezbytně nutná.**

3.2. Relevantní česká právní úprava

3.2.1. Požadavky na telekomunikační operátory dle ZoEK

Dle § 97 odst. 3 ZoEK³ jsou telekomunikační operátoři povinni uchovávat veškeré provozní a lokalizační údaje po dobu 6 měsíců. Povinnost data retention je tak stanovena plošně a bez vazby na konkrétní kauzu či konkrétní činnost státních orgánů při zajišťování národní bezpečnosti.

Povinnost předávat uchovávané provozní a lokalizační údaje taxativně vyjmenovaným orgánům je konkretizována v příslušných právních předpisech, které upravují činnost těchto orgánů. V případě orgánů činných v trestním řízení musí být požadavek na předání provozních a lokalizačních údajů podmíněn existencí konkrétní kauzy, příkaz k vydání

---

³ § 97 odst. 3 ZoEK: *Právnícká nebo fyzická osoba zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací je povinna uchovávat po dobu 6 měsíců provozní a lokalizační údaje, které jsou vytvářeny nebo zpracovávány při zajišťování jejich veřejných komunikačních sítí a při poskytování jejich veřejně dostupných služeb elektronických komunikací. (...) Právnícká nebo fyzická osoba, která provozní a lokalizační údaje uchovává, je na požádání povinna je bezodkladně poskytnout*

a) orgánům činným v trestním řízení pro účely a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem,

b) Policii České republiky pro účely zahájeného pátrání po konkrétní hledané nebo pohřešované osobě, zjištění totožnosti osoby neznámé totožnosti nebo totožnosti nalezené mrtvoly, předcházení nebo odhalování konkrétních hrozeb v oblasti terorismu nebo prověřování chráněné osoby a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem,

c) Bezpečnostní informační službě pro účely a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem,

d) Vojenskému zpravodajství pro účely a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem,

e) České národní bance pro účely a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.

Po uplynutí doby podle věty první je právnícká nebo fyzická osoba, která provozní a lokalizační údaje uchovává, povinna je zlikvidovat, pokud nebyly poskytnuty orgánům oprávněným k jejich využívání podle zvláštního právního předpisu, nebyl vydán příkaz k jejich uchování podle zvláštního právního předpisu nebo pokud tento zákon nestanoví jinak (§ 90).

navíc vydává soudce a musí být r adn e odůvodněn.⁴ V tomto p rpad e tak můžeme říci, že se nejedná o povinnost plošného předávání, navíc jsou nastaveny určité záruky, že nedojde k nadužívání ze strany oprávněných orgán ů či stanovení povinnosti předat data v rozsahu, který by byl excesivní k rámci dané kauzy.⁵ Naproti tomu v p rpad e zpravodajských služeb p rslušné zákony tyto omezující podmínky neobsahují a Vojenské zpravodajství či Bezpečnostní informační služba mohou od telekomunikačních operátor ů vyžadovat provozní a lokalizační údaje fakticky v jakémkoliv rozsahu a bez odůvodnění.⁶

3.2.2. Soulad české právní úpravy s právem EU

Ve světle rozhodnutí ECJ o p redb ěžné otázce  . 1 je možné učinit jednoznačný závěr, že povinnosti stanovené v   97 ZoEK a na něj navazujících právních předpisech, které upravují povinnost předávání provozních a lokalizačních údaj ů oprávněným orgán ům, spadají do věcné působnosti Směrnice 2002/58 a musí být tedy s touto směrnicí v souladu.

S ohledem na závěry ECJ uvedené v rámci rozhodnutí o p redb ěžné otázce  . 2 je možné vyslovit pom ern e jednoznačný závěr, že povinnosti stanovené v   97 odst. 3 ZoEK nejsou v souladu s požadavky Směrnice 2002/58.

V p rpad e povinnosti uchovávání provozních a lokalizačních údaj ů je stanoven přesně opačný princip, než jaký připouští  l. 15(1) Směrnice 2002/58 dle v ykkladu ECJ. Tato povinnost je stanovena plošn e a neadresn e, telekomunikační operátoři jsou povinni uchovávat data o veškerých účastnících telekomunikačního provozu. Orgány činné v trestním řízení a ž v závislosti na konkrétním p rpadu určují, jaké konkrétní údaje a ve vztahu k jakým osobám požadují předat. Zpravodajské služby již ale nejsou ve svých požadavcích nijak omezeny a teoreticky si tak mohou vyžadat veškerá uložená data.

Výše popsané zákonné povinnosti telekomunikačních operátor ů tak nevyhoví požadavku na nezbytnost a p rim ernost, posuzovanou ve vztahu k veřejnému zájmu na zajišťování národní bezpečnosti při zohlednění principu proporcionality k soukromému zájmu dotčených osob na ochranu soukromí, ochranu osobních údaj ů a na svobodu projevu.

---

⁴ Viz   88a trestního řádu – orgány činné v tr. řízení mohou požádat vydání provozních a lokalizačních údaj ů jen v souvislosti s vyšetřováním taxativně vymezených trestných čin ů. P rkaz musí být navíc odůvodněn a vydán soudem.

⁵ Faktem ale z ůstává, že v řadě p rpad ů vyžaduje P ČR předání provozních a lokalizačních údaj ů n  základě   8 odst. 1 trestního řádu, tedy na základě povinnosti „obecn e součinnosti“. Posouzení zákonnosti tohoto postupu ale přesahuje rámec tohoto stanoviska.

⁶ Viz   8a zákona 154/1994 Sb. a shodn e   9 zákona 289/2005 Sb.: *Vojenské zpravodajství (Bezpečnostní informační služba) je oprávněno v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu požadovat od právnické nebo fyzické osoby zajišťující veřejnou komunikační síť anebo poskytující veřejn e dostupnou službu elektronických komunikací*

a) zřízení, pop rpad e zabezpečení rozhraní pro připojení koncového telekomunikačního zařídění pro odposlech nebo záznam zpráv v určených bodech jejich sítě, a

b) poskytnutí provozních nebo lokalizačních údaj ů zp ůsobem, ve formě a v rozsahu stanoveném zvlášt ním právním p edpísem.

3.3. Právní účinky Rozsudku

3.3.1. Účinky rozsudku v řízení o předběžné otázce

V případě řízení před ECJ o předběžné otázce je rozsudek právně závazný pouze pro soud (resp. soudce), který předběžnou otázku položil. Česká republika nebyla účastníkem řízení, v němž byl Rozsudek vydán, předběžnou otázku rovněž nepokládal český soud. **Rozsudek tak není pro Českou republiku a její soudy přímo právně závazný.**

Je důležité zmínit, že ECJ se v rámci svého rozhodování nevyjadřuje k vnitrostátním právním normám, ale pouze k právním normám EU. Neposuzuje tak soulad vnitrostátní právní normy s právem EU⁷, ale podává výklad práva EU. Je již odpovědností členských států, aby své vnitrostátní právní normy přizpůsobily právním normám EU, které jsou jim nadřazené.

3.3.2. Přímý účinek směrnice

V rámci posuzování použitelnosti Rozsudku by bylo možné uvažovat též o přímém účinku Směrnice 2002/58, resp. jejího čl. 15(1), který byl předmětem výkladu ECJ. Nicméně směrnice ve většině případů přímý účinek nemají. Přímý účinek mohou mít jednotlivá ustanovení směrnic pouze za podmínky, že (i) tato ustanovení stanoví jasným a přesným způsobem práva jednotlivců, že (ii) přiznání těchto práv jednotlivcům není vázáno na žádnou podmínku, že (iii) ustanovení směrnice nepředpokládá žádnou míru uvážení ze strany orgánů členských států, a že (iv) lhůta k implementaci směrnice již uplynula.

V posuzovaném případě však ustanovení čl. 15(1) Směrnice 2002/58 shora uvedené podmínky nespĺňuje, zejména není naplněna podmínka jasného a přesného vymezení práv jednotlivce dle bodu (i), kterých by bylo možno se dovolat, a podmínka absence uvážení ze strany státního orgánu dle bodu (iii), neboť je na úvaze členského státu, jaká konkrétní opatření k omezení práv daných čl. 5 a 6 Směrnice 2002/58 přijme, aby současně vyhověla požadavku jejich nezbytnosti a přiměřenosti pro zajištění národní bezpečnosti. Čl. 15(1) Směrnice 2002/58 tak není přímo použitelný a jednotlivci se nemohou vůči státu dovolat jeho přímého vertikálního vzestupného účinku.

3.3.3. Důsledky Rozsudku pro české telekomunikační operátory

Z důvodů uvedených výše se pro české telekomunikační operátory fakticky nic nemění. Nadále jsou povinni dodržovat české platné právní předpisy, včetně povinnosti provádět uchovávání provozních a lokalizačních údajů po dobu 6 měsíců a tyto předávat vyjmenovaným orgánům státu.

Nicméně je potřeba vzít do úvahy též úlohu ECJ při rozhodování předběžných otázek. Jak již bylo uvedeno výše, hlavním významem řízení o předběžné otázce je sjednocování výkladu evropských právních norem. Pokud tedy ECJ určitou právní normu vyloží, měl by být tento výklad závazný nikoliv pouze pro soud, který předběžnou otázku posoudil, ale

---

⁷ ECJ z tohoto pravidla dovodil i určité výjimky, nicméně tyto se nevztahují na posuzovaný případ.

pro veškeré soudy členských zemí. Jinak by účelu řízení o předběžné otázce, který je mimochodem zakotven v čl. 267 TEU, nebylo dosaženo.

Dále platí, že právní normy EU jsou nadřazené právním normám členských států. Výklad právní normy EU provedený ze strany ECJ se pak stává součástí této právní normy, a je tedy rovněž nadřazen právním normám členských států. Z těchto důvodů lze rozhodnutí ECJ o předběžné otázce přiznat též určitý druh závaznosti působící vůči všem (*erga omnes*), nikoliv pouze vůči stranám sporu a předkládajícímu soudu.

S vědomím výše uvedeného by tak čeští telekomunikační operátoři mohli vyvolat spor o soulad české právní úpravy se Směrnicí 2002/58 a oprávněně spoléhat na to, že vnitrostátní soud bude aplikovat závěry přijaté ECJ. Pokud by vnitrostátní soud závěry ECJ na skutkově identickou situaci neaplikoval, jednalo by se o porušení unijního práva.⁸

4. Výhrada

Skutečnosti a závěry uvedené v tomto stanovisku vychází z právních předpisů platných ke dni jeho zpracování. Závěry uvedené v tomto stanovisku vyjadřují právní hodnocení uvedené záležitosti ze strany zpracovatele a nepředstavují radu či doporučení. Při zpracování tohoto stanoviska zpracovatel vycházel výlučně z informací v něm uvedených a z relevantních právních předpisů a rozhodovací praxe. Pokud by se v této souvislosti vyskytly jakékoli další informace, které by měly nebo by mohly změnit skutkový stav, ze kterého zpracovatel při zpracování tohoto stanoviska vycházel, vyhrazuje si zpracovatel právo na doplnění tohoto stanoviska.

Toto stanovisko bylo zpracováno na základě žádosti klienta a je určeno výhradně pro potřebu klienta. Jakékoli jiné užití tohoto stanoviska podléhá předchozímu souhlasu zpracovatele.

.....
Mgr. Jan Zahradníček, advokát

---

⁸ Tento závěr judikoval ECJ v rozhodnutí C—118/00